

INSOLVENČNO IN STEČAJNO PRAVO

Študijsko leto 2005/06

Pravo družb in poslovno pravo

Vzroki podjetniških kriz in sanacije

- Notranji
- Zunanji
- S sanacijo se ukvarja ekonomska, organizacijska, finančna in pravna veda
Pravna veda, ki opredeljuje okvire za vodenje postopkov je razvila stečajno pravo kot posebno disciplino

Pravni viri stečajnega prava

1. Zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (Uradni list RS, št. 67/93, 45/94, 70/94, 8/96, 25/97, 39/97, 50/99, 110/01, 40/02)
2. Zakon o finančnem poslovanju podjetij (Uradni list RS, št. 54/99, 110/02) – ureja načela finančnega poslovanja in odgovornosti poslovodstva, članov NS, pa tudi družbenikov – če niso pravočasno sprožili stečajnega postopka

Prisilna poravnava

- je institut, s katerim se izvaja sanacija prezadolženega gospodarskega subjekta:
 - pred začetkom stečajnega postopka ali
 - v stečajnem postopku
- Insolvenčni postopki so namenjeni odpravi vzrokov nelikvidnosti oziroma prezadolženosti in kapitalске neustreznosti ter preprečitvi stečaja (prisilna poravnava)

Insolvenčni postopki

so namenjeni ukrepanju organov družbe pri odpravi podjetniške krize, katerih podlaga je sanacijski program (od prisilne poravnave, prisilne poravnave s finančno reorganizacijo do stečaja

Zakonodajna preventiva

ZFPP določa:

1. Načela finančnega poslovanja
2. Odgovornosti družbe za kapit. ustrez.
3. Postopek ukrepanja uprave in NS v primeru kapitalne neustreznosti
4. Postopek za odpravo finančne nelikvidnosti in prezadolženosti
5. Izbirs iz SR ex offo
6. Sanacija s premoženjsko odgovornostjo uprave, NS in tudi družbenikov

ZFPPOd

se nanaša na:

- gospodarske družbe
- samostojne podjetnike
- zadruge
- zavode, pri javnih le glede nelikvidnosti in prezadolženosti,

ne uporablja pa se za:

- banke in zavarovalnice
- borznoposredniške družbe in družbe za družbe za upravljanje,

te urejajo posebni predpisi

ZFP Pod določa

- Da morajo podjetja poslovati po poslovno finančnih načelih in po pravilih poslovno finančne stroke, tako da so v vsakem trenutku in trajno sposobna izpolniti zapadle obveznosti; ravnati se morajo po načelih: **1.** rentabilnosti, **2.** zanesljivosti, **3.** likvidnosti, **4.** solventnosti - trajno, **5.** kapitalске ustreznosti (glede na vrsto in obseg poslov) in **6.** obvladovanja tveganj

Ukrepi ob nelikvidnosti, prezadolženosti in kapitalske neust.

- V primeru nelikvidnost – sprejeti ukrepe in obvestiti NS
- Če ne sprejem ukrepov ali so ti neučinkoviti, mora v dveh mesecih od nastopa nelikvidnosti pristojnemu sodišču predlagati začetek stečajnega postopka oziroma postopka prisilne poravnave
- Če je nastopila prezadolženost – v dveh mesecih predlagati stečaj ali pp

Izjemen odlog

- Če poslovodstvo s skrbnostjo dobrega gospodarja oceni, da obstajajo možnosti odprave prezadolženosti z ukrepi zagotavljanja kapitalске ustreznosti
- Priprava poročila ter ga z mnenjem nadzornega sveta predložiti skupščini
- Skupščina odloča o povečanju osnovnega kapitala (izdaja novih delnic ali konverzija terjatev v deleže)
- Če skupščina zavrne, naslednji dan predlog za uvedbo stečaja

Kapitalska neustreznost

- Samo pri kapitalskih družbah
- Praesumptio iuris – šteje se, da je nastopila kapitalska neustreznost, če je izguba tekočega leta skupaj s prenesenimi izgubami iz prejšnjih let dosegla polovico osnovnega kapitala družbe

Dolžnost posloводства ob ugotovitvi kapitalske neustr.

- Analizirati vzroke za nastanek k.n.
- Najkasneje v dveh mesecih izdelati načrt ukrepov, potrebnih za zagotovitev kapitalске ustreznosti
- Ugotovitve in ukrepe v obliki poročila predložiti NS
- Začeti izvajati predvidene ukrepe za odpravo k.n., ki so v pristojnosti uprave
- Začeti izvajati druge ukrepe v skladu s sklepi NS oz. skupščine
- K poročilu mora NS izdelati mnenje in dati oceno o uspešnosti omenjenih ukrepov
- Sklicati skupščino, da sprejme ukrepe, opredeljene v poročilu
- Uprava je zavezana poročilo skupaj z mnenjem NS predložiti skupščini

Enako obravnavanje upnikov

- Zaradi tega načela mora poslovodstvo ustaviti oziroma omejiti plačila zapadlih terjatev po nastanku nelikvidnosti oziroma prezadolženosti. Uprava ne sme izvajati nobenih plačil, razen tistih, ki so po presoji dobrega gospodarstvenika nujna za tekoče poslovanje podjetij. Tako je dovoljeno plačati zjamčene plače zaposlenim, tekoče stroške (voda, elektrika), tekoče dobave blaga, potrebne za tekočo proizvodnjo, ter davke

Odgovornost članov uprave in NS oz. družbenikov

- ZFPPOd določa odškodninsko odgovornost, če je začel postopek stečaja v dveh letih potem, ko je nastopila nelikvidnost, prezadolženost ali kapitalaska neustreznost, pa njihovi vzroki niso bili odpravljeni pred začetkom stečaja

Odgovornost posloводства – odgovarjajo upnikom, če niso:

- 1. ob nastopu nelikvidnosti:
- Sprejeli ukrepov za zagotovitev likvidnosti,
- Obvestili NS in zagotovili likvidnost v dveh mesecih ali predlagali začetek stečaja/PP
- 2. ob nastopu prezadolženosti:
- Ocenili, ali so podane možnosti, da bi podjetje z ustreznimi ukrepi odpravili vzroke prezadolženosti

- Ocenili, ali je z ustreznimi metodami finančne reorganizacije v okviru PP mogoče odpraviti vzroke prezadolženosti
- Vložili predlog za začetek stečaja/PP v dveh mesecih po nastopu, če je skupščina zavrnila sprejem ukrepov
- 3. ob nastopu kapitalne neustreznosti v zadnjih dveh letih pred začetkom stečaja:
- Ugotovili pri izdelavi letne oz. vmesne bilance, da družba ne razpolaga z ustreznim kapitalom,
- Analizirali vzrokov k.n.

- Izdelali poročila o ukrepih
- Začeli izvajati ukrepe iz poročila
- Predložili poročilu NS
- Sklicali skupščine in ji predlagali sprejem ustreznih ukrepov
- Priložili poročila o ukrepih z mnenjem NS
- Predlagali začetka stečaja/PP, če je skupščina zavrnila predlagane ukrepe
- Če je bilo kršeno načelo enakega obravnavanja upnikov

Omejitev odgovornosti

- Posamezni član posloводства mora v stečajno maso plačati do 15 mio SIT, če gre za večjo družbo, ter do 10 in do 5 mio SIT, če gre za srednjo oziroma malo družbo
- Ne odgovarjajo, če jim uspe dokazati, da škoda ni nastala zaradi ravnanja članov posloводства, temveč zaradi drugih vzrokov, ki jih posloводство ni moglo preprečiti niti se izogniti njihovim škodljivim posledicam.
- Odgovornost članov je solidarna
- Na njih je tudi dokazno breme

Odgovornost članov NS

- Če je NS oblikovan, je sistem odgovornosti članov NS podoben kot pri članih posloводства
- Loči se po predpostavkah glede na različna pooblastila in položaj članov NS
- Odgovarjajo, če so opustili ali kršili svoje dolžnosti skrbnega ravnanja po ZGD in ZFPPod
- Tudi glede višine odgovornosti enako kot pri posloводstvu

Odgovornost družbenikov

- Podana samo, če je začel stečaj zaradi kapitalne neustreznosti in če so glasovali proti sprejemu ukrepov iz poročila o zagotavljanju kapitalne neustreznosti.
- Pogoji za odškodninsko odgovornost je, če so družbeniki vsaj enkrat v dveh letih pred začetkom stečaja zavrnili predlog ukrepov
- Družbeniki odgovarjajo solidarno, ekskulpiran je tisti družbenik, ki je glasoval za sprejem ukrepov, čeprav ta ukrep ni bil sprejet
- Neomejena odgovornost – z vsem premoženjem

Postopek uveljavljanja odškodnine

- Legitimiran je stečajni upravitelj, ne posamezni upniki
- Če stečajni upravitelj to dolžnost opusti, lahko to stori tudi posamezni upnik ali več upnikov skupaj, vendar v imenu in za račun vseh upnikov, ki imajo pravico do poplačila iz stečajne mase

PRISILNA PORAVNAVA

- Poseben sodni postopek, ki se na predlog prezadolženega dolžnika začne in poteka pred sodiščem, da se odpravi njegova nelikvidnost oziroma prezadolženost, zaradi katerih preti nevarnost začetka stečaja, ki se uvede ravno zaradi obstoja teh dveh razlogov.
- Prezadolženost naj bi bila odpravljena z odložitvijo oziroma zmanjšanjem dolgov in z reorganizacijo, da se mu zagotovi nadaljnje normalno gospodarno poslovanje

Organi

- Poravnalni senat (trije sodniki)
- Upravitelj prisilne poravnave – deluje operativno, preizkuša stanje in poslovanje dolžnika, ugotavlja in preizkuša število in terjatve upnikov
- Upniški odbor (najmanj 5 članov, obvezno pa liho število) – pregleda poslovanje in finančno stanje, sodeluje pri oblikovanju FR, predlaga postavitev ali odstavitve upravitelja pp ter predlaga senatu ukrepe v zvezi z varstvom upnikov

Uvedba PP

- Ločimo uvedbo (začne se z vložitvijo predloga dolžnika na sodišče) in začetek (prejem sklepa sodišča o začetku).
- To je pomembno zaradi tega, ker ima že sama uvedba določene neposredne materialne pravne učinke za dolžnika (npr. ne sme odtujiti ali obremeniti premoženja)
- ZPPSL določa dokumentacijo, ki mora biti predložena

Začetek PP

- Sklep sodišča – poravnalni senat
- Naloži predujem za stroške (če ne, se postopek ustavi)
- Sklep – predlagatelj (dolžnik) in upniki z oklicem na oglasno desko (isti dan, ko je bil izdan sklep) in objavo v UR.L.
- Oklic enake sestavine kot sam predlog za uvedbo, poziv upnikom, naj v 30 dneh prijavijo terjatve, v naslednjih 30 pa lahko ugovarjajo zoper terjatve drugih upnikov

Materialnopravne posledice PP

- Proti dolžniku ni mogoče dovoliti izvršbe v poplačilo ali zavarovanje
- Izvršbe, ki tečejo, se prekinejo (ne velja za ločitvene in izločitvene upnike, ki so dobili pravico do poplačila prej kot v zadnjih 2 mesecih pred začetkom PP, ter za upnike, katerih terjatve se poravnajo kot stroški PP)
- Nedospele denarne in nedenarne terjatve se štejejo kot dospele
- Nedenarne terjatve se spremenijo v denarne po cenah na dan začetka pp
- Denarne in nedenarne občasne terjatve se spremenijo v enkratne

- Terjatve v tuji valuti se spremenijo v terjatve v domači valuti po srednjem tečaju BS na dan začetka
- Nezapadle denarne terjatve, ki se ne obrestujejo, se zmanjšajo (diskontirajo) za indeks cen življenjskih potreb za čas od začetka pp do dneva, ko bi terjatev zapadla. Od tako zmanjšanih terjatev tečejo obresti
- Na dan začetka pp se pobotajo terjatve upnikov, ki jih je mogoče pobotati z dolžnikovimi nasprotnimi terjatvami po samem zakonu

- Dolžnik lahko predlaga poravnalnemu senatu, da mu dovoli odstop od sklenjenih obojestranskih odplačnih pogodbah, če do začetka PP nobena stranka ni v celoti izpolnila svojih obveznosti
- Upniki so dolžni svojo terjatev prijaviti – s tem pridobijo glasovalno pravico – po roku to ne pomeni izgube same terjatve, ločitveni upniki ne morejo glasovati, razen če se svoji ločitveni pravici pisno odpovejo
- Terjatve lahko prijavijo tudi tisti upniki, katerih terjatve so nastale po začetku postopka pp, če so terjatve nastale iz opravljanja tekočih poslov in če so se ti upniki z dolžnikom pisno dogovorili, da bodo terjatve zamenjali za delnice oziroma deleže, pod pogojem, da bo pp sprejeta

Načrt finančne reorganizacije

- Je načrt predlogov za izvedbo ukrepov za odpravo insolventnosti. Gre za posebno metodo, ki v postopku PP poteka z namenom, da se ne samo zniža ali odloži plačilo dolgov, temveč tudi, da se dolžnik na pogajanjih z upniki dogovori o drugih ukrepih, ki naj bi jih dolžnik ob sodelovanju upnikov izvedel in ki bi pripeljali do odprave insolventnosti.
- NFR lahko dolžnik priloži že predlogu za uvedbo PP, obvezno pa ga mora predložiti v rok treh mesecev od dneva vložitve predloga za uvedbo PP- če ne, se postopek ustavi.

Cilj FR

- Cilj FR je ohranitev dolžnika kot celote v njegovi podjetniški funkciji, pri čemer se lahko upravičenja nosilca podjetništva spremenijo ali omejijo tako, da se spremeni lastniška struktura ali pa da upniki prevzamejo upravljalška upravičenja za določen ali nedoločen čas
- Dejansko torej upniki odločajo o tem, kako naj bi bil dolžnik saniran

Znižanje terjatev in roki za plačilo

- Zakon določa minimalno višino in roke in sicer:
- 20 % poplačilo, če rok za izplačilo ni daljši od 1 leta (40 %..od 2 let, 60 %.....od 3 let, 80 % ..od 4 let, 100 % .. od 5 let)
- Poleg glavnice tudi znižanje obrestnih mer
- Izplačilo izključno v denarju, razen če se posamezni upnik pisno strinja z drugačnim načinom
- Dolžnik mora upnike razvrstiti v posamezne razrede
- Konverzija terjatev v deleže (debt to equity swap)

Sklenitev in potrditev PP

- Bistvo PP je zmanjšanje ali odlog plačila, zato so s sklenitvijo PP prikrajšani upniki. Zato jim zakon daje pravico, da o njej glasujejo. Glasovanje poteka na naroku, ki ga skliče poravnalni senat
- Da je PP sprejeta, mora glasovati več kot 60 % vseh terjatev upnikov, ki imajo glasovalno pravico. Posamezne terjatve se pomnožijo – to izhaja iz tega, da imajo tisti upniki, ki so pripravljeni dolžniku več prispevati oziroma mu pomagati, da se reši insolventnosti, močnejšo pravico

- Delničarji oziroma lastniki poslovnih deležev nimajo pravice do glasovanja
- Če so upniki glasovali za sklenitev pp, poravnalni senat to potrdi s sklepom o potrditvi pp
- Potrjena pp ima pravni učinek tudi proti upnikom, ki se niso udeležili postopka, ter proti upnikom, ki so se ga udeležili, pa so bile njihove terjatve prerekane (seveda ima učinek tudi za tiste upnike, ki so glasovali proti, zato se imenuje prisilna)
- Nima pa učinka pp na terjatve upnikov proti porokom, solidarnim dolžnikom in regresnim zavezancem – ti odgovarjajo v celoti za obveznosti nasproti upnikom

Razveljavitev PP

- Iz dveh razlogov:
- 1. Vsak upnik, čigar terjatve so bile zmanjšane zaradi potrjene pp, lahko v 6 mesecih zahteva od poravnalnega senata, naj potrjeno pp razveljavi. Sodišče bo razveljavilo pp, če bo ugotovilo, da bi dolžnik iz svojih sredstev lahko poravnal terjatve upnikov v celoti in bi bil kljub temu sposoben, da redno posluje in izpolnjuje obveznosti. Če sodišče pp razveljavi, določi rok (ne daljši od enega leta), v katerem dolžniku naloži, da mora upniku izplačati neizplačani del terjatve
- 2. vsak upnik, čigar terjatev je bila zaradi potrjene pp zmanjšana, lahko v 2 letih po pravnomočnosti sklepa o potrditvi pp s tožbo zahteva, naj se pp razveljavi, če je bila sprejeta na goljufiv način.
- Potrjena pp se vpiše v sodni register

Stečaj

- Je z zakonom urejena oblika prenehanja gospodarskih subjektov
- Stečajno pravo se ukvarja z zakonsko urejenimi postopki prenehanja gospodarskega subjekta zaradi nesposobnosti sodelovanja v tržni tekmi
- Namen te pravne discipline je preučevanje in sistemiziranje predpisov o stečaju ter iskanje novih rešitev

Načela stečajnega prava

- Načelo subsidiarnosti
- Načelo univerzalnosti
- Načelo kritja stroškov
- Načelo omejitve dolžnikovih pravic
- Načelo unovčevanja premoženja
- Načelo sorazmernega poplačila upnikov
- Načelo atrakcije
- Načelo pospešitve postopka
- Načelo paritete vseh upnikov
- Načelo prioritete določenih upnikov
- Načelo dispozicije
- Načelo oficialnosti.

Načela

- Subsidiarnost – stečaj se začne šele, če ni druge možnosti za sanacijo
- Univerzalnost – oblikuje se stečajna masa, v katero gre vse dolžnikovo premoženje
- Kritje stroškov – stečaj se izvede le, če premoženje zadošča vsaj za kritje stroškov
- Omejitev dolžnikovih pravic – omeji se dolžnikovo razpolaganje s premoženjem
- Unovčevanje – omogoča stečajnemu upravitelju, da unovči premoženje tako, da proda dolžnikovo premoženje in izterja vse dolžnikove terjatve

Načela - nadaljevanje

- Sorazmerno poplačilo – temeljno načelo stečajnega postopka, varuje upnike pred privilegiranjem določenih upnikov. Pomeni, da se iz stečajne mase poplačajo sorazmerno glede na višino terjatve
- Atrakcija – sodišče, ki vodi stečajni postopek je pristojno za vse spore v zvezi s stečajem (zaradi nujnosti, racionalnosti in ekonomičnosti postopka)
- Pospešitev postopka – stečajni postopek je hiter (čeprav v praksi dolgotrajen)
- Pariteta – položaj vseh upnikov je enak
- Prioriteta – določeni upniki se poplačajo iz stečajne mase pred ostalimi upniki
- Dispozicija – upnikom je omogočeno, da predlagajo in soodločajo o sklenitvi pp in vlagajo pritožbe
- Oficialnost – dolžnost organov stečajnega postopka, da opravijo določena dejanja, ki jih nalaga zakon (npr. napotitev upnika na pravdo)

Stečajni postopek

- Materialne določbe - urejajo razmerja med upniki in stečajnim dolžnikom, razmerja med samimi upniki, pravice in dolžnosti stečajnih organov, pravice in dolžnosti stečajnega dolžnika
- Procesne določbe – urejajo način poslovanja sodišča in postopek uresničevanja pravic in dolžnosti upnikov in stečajnega dolžnika.

Subjekti, objekti in organi stečajnega postopka

- Subjekti so stečajni dolžnik, stečajno sodišče, stečajni upravitelj in upniki.
- Organi so stečajni senat, stečajni upravitelj in upniški odbor
- Objekt je stečajna masa, ki jo delimo na maso aktive (vrednost premoženja) in maso pasive (dolgovi)

Uvedba in začetek stečajnega postopka

- Podobno kot pri PP, tudi v stečaju ločimo uvedbo in začetek stečaja
- Predlog za uvedbo lahko vloži dolžnik, upnik ali osebno odgovorni družbenih pri osebnih družbah – predlagatelj mora izkazati za verjetno, da je dolžnik plačilno nesposoben ali prezadolžen in dati predujem za kritje stroškov postopka – višino določi sodišče

Uvedba stečaja

- Na predlog upnika (pa tudi sodišče ex offo) se lahko z začasno odredbo, ki jo izda sodišče, omejijo dolžnikove pravice glede opravljanje pravnih poslov ali izplačil - vpis v sodni register in obvestilo organizaciji, ki za dolžnika opravlja plačilni promet
- Narok, na katerem se ugotavlja, ali so podani pogoji za začetek stečajnega postopka (prisotni predlagatelj, dolžnik, izvedenci in priče) – na naroku najpozneje v 3 dneh mora sodišče izdati sklep (ali o začetku ali pa predlog zavrne).

Začetek stečajnega postopka

- Sklep sodišča – oklic na oglasno desko in objava v Ur. listu – poziv upnikom, da v roku 60 dni prijavijo terjatve, in dolžnikom, da poravnajo dolgove.
- Začnejo teči pravne posledice stečaja
- Če obstaja samo en upnik, ni stečaja (lahko se sicer začne, toda upnik mora izkazati, da bo na podlagi izpodbijanih pravnih dejanj v stečaju vrnjeno premoženje v stečajno maso)
- Če je na naroku za preizkus ugotovljeno, da premoženje ne zadošča niti za stroške postopka, sodišče izda sklep, s katerim se stečajni postopek začne in takoj zaključi.

Pravne posledice začetka stečaja

- Prenehanje pravic poslovodnega organa, zastopnika ter organov upravljanja ter prenos na stečajnega upravitelja
- Oblikovanje stečajne mase
- Ustavitev izvršbe v zavarovanje in plačilo terjatve
- Nezapadle terjatve se spremenijo v zapadle
- Prenehanje DR pri dolžniku zaposlenih delavcev
- Ugasnitev dolžnikovih računov
- Terjatve, ki jih je bilo mogoče pobotati, se pobotajo
- Nalogi, ki jih je izdal stečajni dolžnik izgubijo veljavo
- Upravičenje za odstop od dvostransko odplačnih pogodb
- Uveljavljanje zasledovalne pravice in izpodbijanje pravnih dejanj

Prenos pooblastil na stečajnega upravitelja

- Z dnem začetka stečajnega postopka prenehajo pooblastila uprave oziroma posloводства, zastopnika po zakonu, prokuristov in drugih pooblaščenecv ter preidejo vsa upravičenja in pooblastila na stečajnega upravitelja.
- Skupščina, NS, uprava, vsi organi in delavci, ki imajo pooblastila, izgubijo vse pravice. Kolektivni organi se razpustijo, individualni organi pa razrešijo dolžnosti

Oblikovanje stečajne mase

- Iz celotnega premoženja dolžnika (aktiva)
- Namenjena je sorazmernemu poplačilu upnikov, izvzamejo se stvari, ki jih zakon posebej določa
- V stečajno maso osebnih družb gre tudi premoženje osebno odgovornih družbenikov
- Stečajni upravitelj se seznaní s položajem, prevzame dokumentacijo in sestavi poseben zapisnik – finančno in poslovno stanje (bilance, inventure, ...)

Ustavitev izvršb

- Od dneva začetka stečajnega postopka ni mogoče dovoliti zoper dolžnika prisilne izvršbe v zavarovanje ali v poplačilo terjatev. Vse izvršbe, ki so v teku, se prekinejo.
- Po začetku stečajnega postopka so mogoči vpisi v javne knjige, če so bili zpolnjenipogoji za vknjižbo in vložen predlog za vpis pred začetkom stečaja

Zapadlost in sprememba terjatev

- Podobno kot pri PP:
- Nezapadle terjatve postanejo zapadle
- Nedenarne terjatve se spremenijo v denarne
- Občasne terjatve se spremenijo v enkratne
- Terjatve v tuji valuti se spremenijo v terjatve v domači valuti po srednjem tečaju BS
- Diskont terjatev, tek obresti, itd.

Prenehanje DR delavcev

- Ne nastopi avtomatično, je pa začetek stečaja razlog za odpoved pogodb o zaposlitvi (nekateri delavci so še potrebni, npr. v računovodstvu)
- Odpoved da stečajni upravitelj, če gre za večje število - obvesti sindikat, zavod za zaposlovanje in se posvetovati o načinih za preprečitev oz. omilitev škodljivih posledic
- Delavci imajo pravico do odpravnine, zaradi stečaja pa tudi pravico do povračila neizplačanih plač pred uvedbo stečaja v skladu z Zakonom o javnem jamstvenem in preživninskem skladu RS
- Če je upniški odbor izvoljen, mora biti eden od članov predstavnik sveta delavcev oz. delavski zaupnik
- Delavci imajo določeno prednost pred ostalimi upniki (npr. odškodnina zaradi poškodbe pri delu, odpravnine, nadomestila - to se izplača kot stroški stečaja)

Ugasnitev dolžnikovih računov

- Z dnem začetka ugasnejo računi in pooblastila
- Za potrebe stečajnega postopka se odpre nov račun, prek katerega poteka poslovanje dolžnika. Morebitna sredstva se prenesejo na nov račun, s katerim upravlja stečajni upravitelj
- Ta je dolžan tudi obvestiti organizacijo, ki je za dolžnika opravljala posle plačilnega prometa – prepoved izplačil ob prejemu obvestila

Medsebojni pobot terjatev

- Pobot ali kompenzacija je institut obligacijskega prava in oblika prenehanja obveznosti (311. do 318. člen OZ)
- Splošni pogoji za pobot – v stečaju enako, vendar z določenimi posebnostmi. Te so:
- Po OZ izjava, po ZPPSL po samem zakonu
- Pobotajo se tudi nedospele terjatve (ker se spremenijo v dospele) in nedendarne (ker se spremenijo v denarne)
- Možno pobotati tudi pogojne terjatve, vendar z dovoljenjem stečajnega senata
- Ni dovoljeno če je bila terjatev cedirana upniku v zadnjih 6 mesecih pred začetkom stečajnega postopka, upnik pa je vedel ali bi moral vedeti, da je postal dolžnik plačilno nesposoben –prepoved oškodovanja upnikov
- Prav tako je prepovedan pobot terjatev proti dolžniku, nastale pred začetkom stečaja s terjatvami, ki so nastale po začetku stečaja (terjatev pred stečajem se poplača sorazmerno z delitvijo stečajne mase, po začetku pa kot strošek v celoti)

Prenehanje nalogov dolžnika

- Vsi nalogi, ki jih je izdal ali prevzel dolžnik, pa še niso sklenjena pravnoveljavna razmerja, izgubijo veljavnost. Ne morejo povzročiti nobenih pravnih posledic.
- Enako velja tudi za ponudbe – dane in prejete izgubijo veljavo, če do začetka stečaja niso bile sprejete.

Odstop od dvostranskih pogodb

- Načeloma ostanejo odplačne dvostranske pogodbe v veljavi
- Stečajni upravitelj lahko odstopi od pogodbe, če nobena stranka ni v celoti izpolnila svoje obveznosti
- Stečajni upravitelj lahko izpolni pogodbo in zahteva izpolnitev od sopogodbjenika ali pa v 3 mesecih po začetku odstopi od pogodbe
- Tudi sopogodbjenik ima pravico zahtevati, da se stečajni upravitelj izjavi, ali bo pogodbo vzdržal v veljavi – če ničesar ne izjavi se šteje, da je odstopil od pogodbe
- Če stečajni upravitelj odstopi od pogodbe, lahko pogodbjenik zahteva odškodnino kot stečajni upnik

Zasledovalna pravica

- Je posebna oblika varstva terjatev – gre za pravno možnost, da prodajalec, ki mu kupnina ni bila v celoti plačana, zahteva, da se mu vrne blago, ki je bilo pred začetkom stečaja iz drugega kraja poslano stečajnemu dolžniku in blago do začetka stečajnega postopka ni prispelo v namembni kraj oziroma ga dolžnik ni prevzel (npr. komisinar za nakup blaga)
- Če je dolžnik že pridobil lastninsko pravico, zasledovalne pravice ni mogoče uresničiti. Vendar, če je dolžnik prejel blago v hrambo, lahko prodajalec uveljavi lastninsko pravico kot izločitveni upnik, ker dolžnik v tem primeru še ni postal lastnik sprejeta blaga

Dodatek v firmi

- Z dnem začetka stečajnega postopka ne gre za spremembo pravne osebnosti dolžnika, vendar morajo biti udeleženci na trgu na to dejstvo opozorjeni. Zato ZPPSL določa, da se firmi doda besedna zveza “v stečaju”, kar se vpiše v SR.
- V poslovnih listinah pa mora biti navedena tudi nova številka računa, prek katerega se opravlja dolžnikovo poslovanje

Dokončanje nujnih poslov

- Zaradi povečanja ali preprečitve zmanjšanja stečajne mase
- Odloči stečajni senat, na predlog stečajnega upravitelja in mnenja upniškega odbora -lahko se v ta namen sklenejo tudi pogodbe o zaposlitvi
- Nove pogodbe v zvezi z dejavnostjo dolžnika so prepovedane
- Terjatve upnikov, ki nastanejo na podlagi dokončanja nujnih poslov so stroški stečajnega postopka.

Pravna opravila v stečajnem postopku

- 1. prijava terjatev
- V roku dveh mesecev – prekluzivni rok
- V pisni obliki
- Izločitveni upniki v prijavi navedejo del premoženja, na katerega se nanaša njihov zahtev
- Če so terjatve prijavili v postopku PP, jih ni treba ponovno prijavljati

- 2. preizkus terjatev
- Na naroku (udeležijo se ga stečajni upravitelj in upniki ter druge osebe, ki lahko dajo podatke o obstoju in višini terjatev)
- Na naroku se stečajni upravitelj izjavi, ali prizna ali prereka posamezno terjatev
- Prerekajo lahko tudi upniki
- Če je terjatev prerekana, sodišče napoti na pravdo (pravne posledice različne, ali prereka stečajni upravitelj, ali upnik)

Prodaja stečajnega dolžnika kot pravne osebe

- Ne gre za prodajo premoženja, temveč za prodajo celotnega dolžnika kot pravne osebe
- To je dovoljeno le, če se bo s tem doseglo ugodnejše pogoje za poplačilo upnikov
- Prodaja v praksi pomeni, da se prodajo vsi deleži oz. delnice dolžnika.
- Po plačilu kupnine se stečajni postopek zoper pravno osebo ustavi, nadaljuje pa se zoper stečajno maso. Izločitvene in ločitvene pravice ostanejo v veljavi tudi po prodaji. V veljavi ostanejo tudi odločbe o prenehanju dr delavcem, vendar imajo ti prednost pri zaposlitvi pri dolžniku.

Unovčevanje dolžnikovega premoženja

- Praviloma prodaja na javni dražbi, tudi z zbiranjem ponudb in z neposredno pogodbo
- Obvestiti tistega, ki ima predkupno pravico
- Sodna cenitev premoženja, ceno določi senat
- Izklicna cena ne sme biti nižja od polovice ocenjene vrednosti

Poplačilo upnikov

- Iz stečajne mase se najprej izloči znesek za izplačilo stroškov stečajnega postopka
- Preostala masa se imenuje razdelitvena masa
- Za zavarovanje izplačila prerokanih terjatev se izloči sorazmerni del sredstev
- Kot strošek se poplačajo terjatve iz drugega odstavka 160. člena ZPPSL (v celoti)
- Osnutek za glavno razdelitev – narok
- Če se pozneje najdejo sredstva se opravi poznejša razdelitev
- Če kaj ostane, se razdeli delničarjem oz. lastnikom v sorazmerju z nominalno vrednostjo delnic oz. posl. deležev

Izločitvene pravice

- Izločitveno pravico ima upnik, ki ima lastninsko pravico na stvari v stečajni masi dolžnika
- Ta lahko nastane na podlagi pridržka lastninske pravice pri prodani stvari
- Lastnik zahteva izločitev stvari, ki ne pripadajo dolžniku
- Izločitveni upnik se torej ne poplača iz stečajne mase in ne sodeluje v postopku

Ločitvene pravice

- Ločitvena pravica upnika nastane na podlagi zakona ali zastavne pogodbe. Zakon omogoča upniku, ki ima svojo terjatev zavarovano z zastavno pravico, da se poplača mimo postopka, kot velja za druge upnike
- Ločitvenih pravic ni mogoče uveljavljati, če so pridobljene z izvršbo in zavarovanjem v zadnjih 2 mesecih pred začetkom stečaja – špekulacije
- Premoženje dolžnika, na katerem imajo upniki ločitvene pravice tvorijo posebno stečajno maso. Če ne zadošča, se za neplačani del poplačajo iz stečajne mase kot navadni upniki

Izpodbojne pravice

- Če je dolžnik v zadnjem letu pred dnem začetka stečajnega postopka opravil pravno dejanje, ki ima za posledico neenakomerno ali zmanjšano poplačilo upnikov (oškodovanje) oziroma je prišel posamezni upnik v ugodnejši položaj (naklanjanje ugodnosti upnikom), lahko v 6 mesecih od dneva objave v Ur.l., najpozneje pa do glavnega razdelitvenega naroka, če je opravljen pred iztekom 6 mesecev, upniki ali stečajni upravitelj s tožbo izpodbijajo takšna pravna dejanja

Pogoji za izpodbijanje

- Če je upnik vedel ali bi moral vedeti za dolžnikovo slabo finančno stanje. Ker je težko dokazljivo, zakon določa prepostavke:
- Če je prejel poplačilo terjatve, ki še ni dospela
- Če je prejel izpolnitev na način, ki ni običajen
- Če je bilo pravno dejanje storjeno v zadnjih treh mesecih pred vložitvijo predloga za začetek stečaja

Prisilna poravnava v stečaju

- Med stečajnim postopkom lahko stečajni upravitelj, delničarji oz. družbeniki vložijo predlog za začetek postopka za prisilno poravnavo
- Če sodišče ugotovi, se stečajni postopek zoper dolžnika ustavi
- Razlika med PP pred stečajem in med stečajem je v tem, da se pri slednji ne uporabljajo določbe o najmanjših odstotkih poplačila in rokih plačil

Skrajšani postopek

- Za stečaje manjše vrednosti (do 10 mio sit stečajne mase)
- Odločitev senata takoj, ko prejme predlog ali med stečajem
- Če je bil sprejet sklep o skrajšanem postopku, pa se ugotovi, da stečajna masa presega 10 mio sit, se postopek nadaljuje kot redni stečajni postopek
- S tem postopkom se skrajšajo in poenostavijo določena pravila in postopki

Prisilna likvidacija

- Razlikovati od redne likvidacije po ZGD
- ZGD predvideva tudi, da sodišče sprejme sklep o prenehanju in začetku likvidacijskega postopka – prisilna likvidacija
- Praviloma sodišče sprejme sklep o prenehanju družbe na podlagi sodne odločbe
- Pri ugotovitvi ničnosti vpisa družbe v SR, začne sodišče postopek ex offo
- Organa sta likvidacijski senat in likvidacijski upravitelj
- Če se med postopkom likvidacije ugotovi, da bi moral biti opravljen stečajni postopek, postani likvidacijski senat stečajni senat, likvidacijski upravitelj pa stečajni upravitelj
- Postopek se vodi smiselno kot stečajni postopek, ni pa upniškega odbora in tudi se ne uporabljajo določbe o pp
- Tudi ni ločitvenih upnikov in ni mogoče izpodbijati pravnih dejanj